

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA IZMJENA I DOPUNA DRŽAVNOG
PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE I FINACIJSKIH PLANOVA
IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA ZA 2014. GODINU**

Zagreb, ožujak 2014.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. MAKROEKONOMSKI OKVIR	5
3. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	7
4. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA	12
4.1. Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji.....	13
4.2. Obrazloženje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji	15
5. UKUPNI MANJAK DRŽAVNOG PRORAČUNA	17
6. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	18
7. IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI.....	19
8. PROCJENA UKUPNOG MANJKA KONSOLIDIRANE OPĆE DRŽAVE	21

1. UVOD

Vlada Republike Hrvatske izradila je prijedlog Izmjena i dopuna državnog proračuna za 2014. godinu kako bi usvojila preporuke Vijeća Europske unije u svrhu rješavanje prekomjernog proračunskog manjka. Naime, Vijeće EU, a na prijedlog Europske komisije, je u siječnju donijelo preporuke kojim se od Hrvatske traži brža fiskalna konsolidacija od one predložene prvim proračunom za razdoblje 2014.-2016. Osim mjera fiskalne konsolidacije, proračunske veličine ažurirane su temeljem novih makroekonomskih projekcija te je u njih ugrađen i prijedlog isplate dugova zdravstvenog sustava iz prethodnih godina.

Vijeće EU je u svojim preporukama za rješavanje prekomjernog proračunskog manjka od Hrvatske zatražilo da do 2016. godine smanji svoj proračunski manjak ispod 3% BDP-a, te državni dug dovede na putanju smanjenja ispod 60% BDP-a dvije godine kasnije. Vijeće je od Hrvatske zatražilo da već u 2014. godini provede smanjenje strukturnog deficita od 0,5% BDP-a, što predstavlja najmanju moguću korekciju predviđenu Paktom o stabilnosti i rastu. U 2015. i 2016. godini Vijeće je zatražilo daljnju korekciju strukturnog manjka od 0,9% odnosno 0,7% BDP-a. Temeljem navedenog, Hrvatska mora donijeti konsolidacijske mjere u iznosu od 2,3% BDP-a u 2014. te 1% BDP-a u 2015. i 2016. godini. Drugim riječima, mjere fiskalne konsolidacije u 2014. moraju rezultirati uštedama od 7,7 milijardi kuna te dodatnih 3,5 milijardi kuna u svakoj od iduće dvije godine. Ovako snažne mjere potrebne su kako bi se kompenzirali negativni učinci fiskalne konsolidacije na proračunske prihode zbog slabije ekonomske aktivnosti.

Kako bi provela potrebne preporuke, Vlada Republike Hrvatske u Izmjenama i dopunama državnog proračuna predlaže niz mjera na prihodnoj i rashodnoj strani proračuna. Pritom dominiraju mjere na strani prihoda jer se očekuje da će one dovesti do manje negativnih makroekonomskih učinaka u kratkom roku nego što bi to bio slučaj da su predložene mjere isključivo na strani rashoda. Na strani prihoda, predlaže se vraćanje doprinosa za zdravstveno osiguranje na bruto plaću s 13 na 15%, povrat doprinosa za mirovinsko osiguranje osoba s beneficiranim stažem iz drugog u prvi stup, proširenje obuhvata oporezivanja dobitaka od igara na sreću, povećanje koncesijskih naknada, te veće povlačenje dobiti poduzeća u državnom vlasništvu nego tijekom protekle dvije godine. Ukupni učinak mjera na prihodnoj strani iznosi 5,8 milijardi kuna ili 1,7% BDP-a.

Na rashodnoj strani, Vlada Republike Hrvatske predlaže smanjenje rashoda državnog proračuna u iznosu od 2,9 mlrd. kuna ili 0,8% BDP-a. Predloženo je smanjenje na svim kategorijama rashoda. Rashodi za zaposlene smanjit će se ukidanjem dodataka na vjernost službi, smanjenjem plaća dužnosnika, boljom kontrolom i smanjenjem dodataka na plaće, očekivanim umirovljenjem državnih i javnih službenika te nastavkom ograničavanja novog zapošljavanja. Materijalni rashodi smanjit će se temeljem dodatne racionalizacije poslovanja i to kroz smanjenje naknada za prijevoz zaposlenika, smanjenje rashoda za vojnu opremu, režijske troškove, intelektualne i osobne usluge, stručno usavršavanje, poslovna putovanja te tekuće i investicijsko održavanje. Smanjuju se subvencije poljoprivredi, željeznicama, brodogradnji, poduzetništvu i HBOR-u. Na strani pomoći smanjuju se rashodi za mjere aktivne politike zapošljavanja i financiranje EU projekata slijedom sporije dinamike njihove provedbe. Kod naknada građanima i kućanstvima predlaže se smanjenje rashoda za zdravstvo slijedom daljnje racionalizacije poslovanja i poboljšanja učinkovitosti cjelokupnog sustava. Također, predlaže se otkazivanje ili odlaganje niza projekata u sektoru poljoprivrede, prometa, znanosti i kulturi. Zbog manjeg deficita i manje potrebe za financiranjem smanjeni su i očekivani financijski rashodi. Osim državnog proračuna, predloženo je i smanjenje

manjka izvanproračunskih korisnika – Hrvatskih cesta i Hrvatskih voda – koji će zajednički smanjiti manjak u ovoj godini za 280 milijun kuna.

Na ovaj način predložene su mjere u iznosu od gotovo 9 milijardi kuna ili 2,7% BDP-a u 2014. godini. S obzirom da će dio predloženih strukturnih mjera imati učinak od samo 9 mjeseci u 2014. godini, njihov puni efekt odrazit će se i na fiskalnu konsolidaciju u 2015. godini. Dodatne mjere za iduće dvije godine koje su potrebne kako bi se u potpunosti usvojile preporuke Vijeća bit će ugrađene u prijedlog državnog proračuna za razdoblje 2015.-2017.

Opisana fiskalna konsolidacija negativno će djelovati na ekonomska kretanja u ovoj godini. Zbog toga, a i zbog slabijeg ostvarenja u odnosu na očekivano u posljednjem tromjesečju 2013., smanjena je i projekcija gospodarskog rasta za 2014. u odnosu na onu iz prosinca 2013. godine. Tako se očekuje da će u 2014. godini bruto domaći proizvod porasti za 0,2%. Glavni doprinos rastu dolazi od izvoza roba i usluga te bruto investicija u fiksni kapital. Istodobno, zbog fiskalne konsolidacije doprinos državne potrošnje bit će negativan, što će se negativno odraziti i na osobnu potrošnju. Niski očekivani rast cijena dodatno će otežavati fiskalnu konsolidaciju. U projekciji su prisutni pozitivni i negativni rizici. Na strani pozitivnih rizika prevladava rizik da Vladin program investicija dovede do investicija većih nego što se očekuju u projekciji, kao i veći doprinos izvoza uslijed snažnijeg oporavaka u okruženju od očekivanja. Na strani negativnih rizika prednjači veći negativni učinak fiskalne konsolidacije na ekonomska kretanja od očekivanog, slabije ostvarenje plana investicija te općenito izraženija, negativna ekonomska kretanja u okruženju.

Na temelju nove projekcije ekonomskih kretanja smanjenje su i projekcije proračunskih prihoda za 1,8 milijardi kuna. Također, promijenjene su i određene kategorije proračunskih rashoda. Tako je u proračun uključen učinak plaćanja duga (sanacija) zdravstvenog sustava iz prethodnih godina u iznosu od 3,2 milijarde kuna, kao i dug Jadroplova prema Brodosplitu iz 2009. godine od 100 mil. kuna. Povećan je iznos za indeksaciju mirovina. Konačno, zbog negativnijih ekonomskih kretanja i većeg broja nezaposlenih, povećana su i naknade za nezaposlene.

Predloženim izmjenama i dopunama državnog proračuna za 2014. godinu predlaže se smanjenje proračunskog manjka sa 17,5 milijardi kuna ili 5,2% BDP-a na 13,6 milijardi kuna ili 4,1% BDP-a. Procjenjuje se da će manjak proračuna opće države biti na razini od oko 4,5% BDP-a.

2. MAKROEKONOMSKI OKVIR

Temeljne promjene okolnosti u razdoblju od izrade prvotnog proračuna za 2014. godinu do danas odnose se prvenstveno na ulazak Hrvatske u Proceduru prekomjernog deficita, kojom je uvjetovana promjena fiskalne politike u smjeru snažnije konsolidacije u srednjem roku, ali i na intenziviranje negativnih domaćih gospodarskih kretanja u 2013. godini. Naime, kao rezultat iznimno nepovoljnog ostvarenja u posljednjem tromjesečju 2013., cjelokupna 2013. godina završena je s padom gospodarske aktivnosti od 1,0%, što je znatno ispod očekivanja iz razdoblja izrade originalnog proračuna. Osim toga, kao rezultat lošije dinamike investicija javnih poduzeća od prvotnih očekivanja, nužnosti daljnjih ušteta u proračunu opće države, ali i korekcije očekivane investicijske aktivnosti privatnog sektora naniže, projicirane bruto investicije u fiksni kapital bit će smanjene u odnosu na projekcije iz prvotnog proračuna za 2014. godinu. Gospodarstvo Europske unije, s kojim je hrvatsko gospodarstvo iznimno trgovinski i financijski povezano, zabilježilo je neznatan ekonomski rast od 0,1%, dok se za 2014. godinu predviđa ubrzanje rasta na 1,5% što predstavlja neznatnu korekciju naviše u odnosu na prethodnu projekciju. Uslijed svih navedenih čimbenika, projekcija gospodarskog rasta u 2014. godini korigirana je s 1,3%, koliko je iznosila u prvotnom proračunu za 2014. godinu, naniže te sada iznosi 0,2%.

Nakon dodatnog pogoršanja gospodarskih kretanja krajem 2013., dosad zabilježena ostvarenja makroekonomskih pokazatelja početkom 2014. godine ukazuju na mogućnost preokretanja trenda u gospodarskoj aktivnosti. Ovo se prije svega odnosi na indeks industrijske proizvodnje koji je u siječnju zabilježio međugodišnji rast od 2,2%¹. S druge strane, početkom 2014. godine nastavljena su nepovoljna kretanja na tržištu rada pa je tako broj registriranih nezaposlenih u siječnju 2014. povećan za 6,3 tisuće ili 1,7% na međugodišnjoj razini.

Tablica 1. Osnovni makroekonomski pokazatelji

	2011.	2012.	2013.	I - III 2013.	IV - VI 2013.	VII - IX 2013.	IX - XII 2013.	2014. I
Bruto domaći proizvod, realno, međugod. promjena u %	-0,2	-1,9	-1,0	-1,5	-0,7	-0,6	-1,2	-
Industrijska proizvodnja, kal. pr., međugod. promjena u %	-1,2	-5,5	-2,0	1,1	-2,5	-3,9	-2,3	2,2
Promet od trgovine na malo, kal. pr., međugod. promjena u %	1,0	-4,3	-0,4	-4,2	1,3	0,9	-0,3	-
Broj noćenja turista, međugod. promjena u %	7,0	4,0	3,3	9,9	4,3	2,7	8,0	12,4
Indeks građevinskih radova, kal. pr., međugod. promjena u %	-8,7	-9,7	-	-5,1	-4,6	-2,7	-	-
Indeks potrošačkih cijena, međugod. promjena u %	2,3	3,4	2,2	4,6	2,3	1,8	0,3	0,1
Prosječna mjesečna bruto plaća (HRK)	7.796	7.875	7.939	7.941	7.951	7.884	7.979	-
Broj registriranih nezaposlenih	305.333	324.323	345.112	371.987	335.652	317.901	354.906	378.284
Broj nezaposlenih prema anketi o radnoj snazi	232.250	271.750	-	296.000	278.000	281.000	-	-
Stopa registrirane nezaposlenosti (%)	17,8	18,9	20,3	21,7	19,7	18,7	21,0	22,4
Stopa anketne nezaposlenosti (%)	13,5	15,8	-	18,1	16,5	16,5	-	-
Izvoz roba, HRK, međugod. promjena u %	9,8	1,6	-	-7,6	-1,4	-6,5	-	-
Uvoz roba, HRK, međugod. promjena u %	9,7	0,7	-	-6,0	5,9	-2,0	-	-

Izvor: Državni zavod za statistiku

Unatoč znatnim strukturnim problemima domaćeg gospodarstva, negativnim makroekonomskim kretanjima u 2013. godini, kao i nastavku započetog procesa fiskalne konsolidacije, u 2014. godini i dalje se očekuje početak postupnog oporavka domaćeg gospodarstva te neznatni realni gospodarski rast. Navedena projekcija rasta bruto domaćeg proizvoda od 0,2% u 2014. prije svega se temelji na ubrzanju rasta investicija javnih poduzeća, unatoč njihovom smanjenom obujmu u odnosu na ranija predviđanja. Najznačajniji pojedinačni doprinosi gospodarskom rastu u 2014. doći će od izvoza roba i usluga čiji je realni

¹Prema kalendarski prilagođenim indeksima.

rast zadržan na približno istoj razini kao i u posljednjim projekcijama, kao odraz u načelu nepromijenjenih predviđanja gospodarskog rasta za naša najvažnija izvozna tržišta, ali i očekivanja dobrih turističkih rezultata. Nasuprot ranijim očekivanjima o neznatnom rastu potrošnje kućanstava, kao rezultat spomenutog jačanja procesa fiskalne konsolidacije, korekcije naniže agregatnih investicija, nepovoljne dinamike potrošnje kućanstava krajem 2013. godine, iznimno nepovoljnih ostvarenja na tržištu rada te nastavka procesa razduživanja stanovništva, ovim je projekcijama kretanje potrošnje kućanstava korigirano nadalje te se u 2014. predviđa njezin blagi realni pad. U skladu s navedenim intenziviranjem procesa fiskalne konsolidacije, iako se veći dio odnosi na mjere s prihodne strane, procijenjeno realno smanjenje državne potrošnje u 2014. godini dodatno je ubrzano u odnosu na ranija predviđanja. U skladu sa slabijim oporavkom finalne potražnje od ranije očekivanog, snižena je i realna stopa rasta uvoza roba i usluga. Projekcija prosječne inflacije mjerene indeksom potrošačkih cijena u 2014. godini blago je smanjena u odnosu na ranija predviđanja. Od značajnijih utjecaja na inflaciju valja izdvojiti iznimno nizak učinak prijenosa inflacije iz prošle godine te korekciju naniže gospodarske aktivnosti, a u suprotnom smjeru učinak podizanja stope doprinosa za zdravstveno osiguranje s 13% na 15%.

3. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Zbog odluke Europske komisije o uključivanju Republike Hrvatske u proceduru prekomjernog manjka, a u cilju smanjivanja istog potrebno je provesti određene mjere i na prihodnoj strani proračuna.

Kako bi se osigurala stabilnost državnog proračuna, ali i makroekonomska stabilnost u uvjetima gospodarske krize i pada kupovne moći stanovništva, dužnost je države različitim mjerama gospodarske politike, a u skladu s gospodarskim mogućnostima, provesti daljnje mjere osiguranja fiskalnih prihoda. Mjere koje je odlučila provesti Vlada Republike Hrvatske rezultiraju povećanjem prihodne strane proračuna za 5,8 milijardi kuna. Ove mjere odnose se na promjene u oporezivanju igara na sreću, promjene u koncesijskim ugovorima, u visini doprinosa za zdravstveno osiguranje te na odluke o povlačenju dobiti trgovačkih društava u vlasništvu države u državni proračun. Također, izmjenom Zakona o obveznim mirovinskim fondovima omogućava se osiguranicima čija su prava uređena posebnim propisima, da temeljem slobodnog izbora prebace sredstava s osobnog računa iz II u I mirovinski stup, budući da se mirovina za navedene kategorije osiguranika obračunava i isplaćuje kao da nisu uključeni u II mirovinski stup.

Uz navedeno, u zadnjem tromjesečju 2013. intenzivirana su negativna gospodarska kretanja te je gospodarski pad bio veći od očekivanog, a time su se promijenile i makroekonomske pretpostavke za 2014. godinu. Sukladno navedenom, nužna je korekcija proračunskih prihoda u odnosu na prvotno planirane u proračunu. Neto učinak pogoršanja makroekonomskih kretanja i predloženih mjera na prihodnoj strani proračuna, rezultira povećanjem ukupnih prihoda državnog proračuna za 4,0 milijarde kuna u odnosu na plan iz prosinca 2013. godine. Također, u 2014. godini nastavlja se jačanje fiskalne discipline kojom se ostvaruje bolja naplata poreznih prihoda.

Novim planom ukupni prihodi državnog proračuna iznose 117,1 milijardu kuna, pri čemu prihodi poslovanja iznose 116,7 milijardi kuna, a prihodi od prodaje nefinancijske imovine 315,5 milijuna kuna.

Prihodi od poreza

Prihodi od poreza su novim planom za 2014. godinu planirani u iznosu od 63,6 milijardi kuna, što je smanjenje od 300 milijuna kuna u odnosu na prvotni plan proračuna. Pri tome najveće promjene bilježe prihodi od PDV-a, kao rezultat smanjenja ekonomske aktivnosti te prihodi od igara na sreću zbog promjene obuhvata u njihovom načinu oporezivanja.

Porez na dohodak

Prihod od poreza na dohodak prema novom planu za 2014. godinu nije se značajno mijenjao u odnosu na prethodno planirani te je ostao na razini od 1,4 milijarde kuna. Naime, iako se projicirani slabiji makroekonomski pokazatelji nego li je to prvotno planirano, očekuju se nešto niži povrati po osnovi godišnjih prijava poreza na dohodak.

Porez na dobit

Prihod od poreza na dobit prema novom planu za 2014. godinu iznosi 5,7 milijardi kuna i za 100,4 milijuna kuna je manji od prvotno planiranog. Smanjenje ove prihodne kategorije rezultat je slabijih rezultata poslovanja poduzeća tijekom 2013. godine u odnosu na ranije očekivane.

Porezi na imovinu

Prihodi od poreza na promet nekretnina nisu se značajnije mijenjali u odnosu na originalni proračun, a iznose 457,6 milijuna kuna.

Porez na dodanu vrijednost

Novi plan prihoda od poreza na dodanu vrijednost manji je za 576,3 milijuna kuna u odnosu na prvotni proračun te iznosi 42 milijarde kuna. Projekcija prihoda od PDV-a temelji se na očekivanom realnom padu osobne potrošnje te uzima u obzir fiskalne učinke zakonskih izmjena u oporezivanju porezom na dodanu vrijednost, a koji su stupili na snagu u 2014., kao i cjelogodišnje učinke zakonskih izmjena iz ožujka 2013. godine. Uvođenje fiskalnih blagajni od 1. siječnja 2013. godine rezultiralo je boljom naplatom poreznih prihoda kod prometa gotovinom i sprječavanjem izbjegavanja porezne obveze. U 2014. godini očekuje se cjelogodišnji učinak uvođenja fiskalnih blagajni na prihode državnog proračuna, budući da se tijekom 2013. fiskalizacija uvodila u tri faze.

Posebni porezi i trošarine

Prihodi od posebnih poreza i trošarina prema prijedlogu izmjena i dopuna proračuna za 2014. godinu bilježe povećanje od 110,8 milijuna kuna u odnosu na prvotni plan, a iznose 12 milijardi kuna. Povećanje originalne projekcije ovih prihoda proizlazi iz povećanja prihoda od trošarina na energente i električnu energiju. Naime, na temelju rezultata o isporuci oporezivih količina energenata za 2013. godinu, vidljivo je da je ponešto ublažen dugogodišnji trend naglog smanjenja potrošnje ovih trošarinskih proizvoda, te se sukladno tome povećava i očekivani prihod od trošarina na energente i električnu energiju. Manje izmjene bilježe i očekivani prihodi od drugih trošarinskih proizvoda, a njihova projekcija temelji se na očekivanom kretanju potrošnje trošarinskih proizvoda te uzima u obzir i učinke zakonskih izmjena koje su provedene tijekom 2013. godine, a imaju cjelogodišnji utjecaj na prihode u 2014. godini. Također, projicirani prihod od trošarina uzima u obzir i izmjene u sustavu trošarina na duhanske proizvode, koje je Republika Hrvatska dužna provesti radi dogovorenog postupnog prilagođavanja relevantnog zakonodavstva pravnoj stečevini EU.

Porez na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću

Dosad važećim Zakonom o igrama na sreću propisana je obveza plaćanja poreza na dobitke od lutrijskih igara i igara klađenja po stopi od 15% na dobitke iznad 30 tisuća kuna do 500 tisuća kuna, a po stopi od 20% na dobitke iznad 500 tisuća kuna. Obveznici plaćanja poreza na dobitke su fizičke osobe koje stječu dobitke od igara na sreću. Izmjenom Zakona o igrama na sreću uvodi se porez na sve dobitke od lutrijskih igara i igara klađenja, a do iznosa 30 tisuća kuna oni se oporezuju po stopi od 10%. Uvođenjem ove mjere očekuje se pozitivan fiskalni učinak u 2014. godini i to u procijenjenom iznosu od 300 milijuna kuna. Stoga se prihod od poreza na dobitke od igara na sreću i ostalih poreza od igara na sreću uvećava za 315,6 milijuna kuna u odnosu na postojeći plan te iznosi 1,1 milijardu kuna.

Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije

Prihod od poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije od 1. srpnja 2013. godine značajno se smanjuje zbog ukidanja carina i carinskih pristojbi na uvoz iz zemalja EU, a ovo smanjenje u 2014. godini ima cjelogodišnji učinak na proračunske prihode. Sukladno tome, prihod od poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije novim planom za 2014. godinu projiciran je u iznosu od 388,6 milijuna kuna, što predstavlja smanjenje od 30 milijuna kuna u odnosu na prvotni plan. Ovi prihodi smanjuju se zbog očekivanog manjeg obujma uvoza nego li je to bilo ranije planirano.

Doprinosi

Izmjenama i dopunama državnog proračuna za 2014. godinu, prihodi od doprinosa podložni su najvećim promjenama. Naime, novim planom za 2014. godinu prihodi od doprinosa projicirani su u iznosu od 41,9 milijardi kuna i bilježe povećanje od 3,7 milijardi kuna u odnosu na originalni plan. Ova projekcija izrađena je na temelju očekivanih kretanja na tržištu rada, uz dodavanje planiranih učinaka mjera za smanjenje fiskalnog manjka.

Prihod od doprinosa za mirovinsko osiguranje planiran Izmjenama i dopunama državnog proračuna za 2014. godinu iznosi 22,5 milijardi kuna i raste za 2,7 milijardi kuna. Promjena u doprinosima za mirovinsko osiguranje odnosi se na povlačenje sredstava iz II mirovinskog stupa za osiguranike s beneficiranim radnim stažem. Naime, zbog činjenice da mirovinska kapitalizacija ne poznaje povoljnosti koje omogućuju posebni propisi o mirovinskom osiguranju, izmjenom Zakona o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima iz 2003. godine (Narodne novine, br. 103/03), propisano je da se članovima obveznog mirovinskog fonda, koji ostvaruju mirovinu prema povoljnijim uvjetima ili ostvaruju staž osiguranja s povećanim trajanjem, mirovina računa kao da su bili osigurani samo u I. mirovinskom stupu. Stoga im se prilikom odlaska u mirovinu, sredstva s osobnog računa prenose u državni proračun, a osoba ostvaruje mirovinu u I. stupu. Iz navedenog proizlazi da nema valjanih razloga zbog kojih bi spomenute osobe bile i dalje osigurane u II stupu.

Dakle, kod ovakvih osiguranika se ne mijenja sustav izračuna mirovine, nego se mijenjaju buduće uplate koje će u cijelosti biti dijelom državnog proračuna, a akumulirana sredstva u II stupu će biti prebačena u državni proračun izmijenjenom vremenskom dinamikom. Ovdje treba naglasiti da kod navedene izmjene država ne preuzima nove financijske obveze. Ubuduće, za navedene osiguranike doprinos za II stup (5% + dodatni doprinos za tzv. beneficirani staž), bit će uplaćivan samo u I stup. Temeljem toga, u 2014. godini očekuje se redovna uplata od oko 400 milijuna kuna. Prijenos sredstava akumulirane štednje za osobe s beneficiranim stažem, iz II u I stup mirovinskog osiguranja planira se u iznosu od 2,8 milijardi kuna.

Doprinosi za zdravstveno osiguranje također bilježe visok međugodišnji rast za 1,1 milijardu kuna i iznose 17,5 milijardi kuna. Ovo je posljedica promjene stope doprinosa za zdravstveno osiguranje s 13% na 15%. Kako bi se kroz mjere porezne politike pokrenuo investicijski ciklus i obnova gospodarstva, Vlada RH je u 2012. godini odlučila preusmjeriti porezni teret od rada prema potrošnji smanjenjem stope doprinosa za zdravstveno osiguranje za dva postotna boda (s 15% na 13%) u svrhu stimuliranja poduzetništva. Međutim, navedena mjera nije polučila očekivane rezultate, a istovremeno je dovela i do umanjenja prihoda proračuna u 2012. godini u iznosu od 1,5 milijardi kuna i u 2013. godini u iznosu od 2,3 milijarde kuna. U situaciji u kojoj je potrebno smanjiti proračunski manjak, jedna od mjera kojima se planiraju uvećati prihodi proračuna potrebni za financiranje zdravstva jest uvećanje stope doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje s 13% na 15%, čime će se prihodi u 2014. godini povećati za oko 1,6 milijardi kuna.

Prihod od doprinosa za zapošljavanje se Izmjenama i dopunama proračuna za 2014. godinu smanjuje za 48,5 milijuna kuna te iznosi 1,9 milijardi kuna. Ovaj приход smanjuje se zbog očekivanih kretanja na tržištu rada, koji su u ovom trenutku lošiji nego li je to bilo očekivano u vrijeme izrade proračuna za 2014. godinu.

Pomoći

Prihodi od pomoći prema novom planu za 2014. planirani su u iznosu od 4,3 milijarde kuna i u odnosu na prvotni plan smanjuju se za 200,3 milijuna kuna. Oko 95% ukupnih prihoda od pomoći odnosi se na prihode od pomoći institucija i tijela EU, koji su izravno vezani uz projekte financirane iz pretpripravnih i pristupnih fondova EU, izgradnju Schengenskih kapaciteta te izravna plaćanja u poljoprivredi.

Prihodi od imovine

Prihodi od imovine iznose 2,7 milijardi kuna i rastu za 650 milijuna kuna u odnosu na prvotni plan proračuna. Ovo povećanje proizlazi iz povećanja prihoda od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih institucija po posebnim propisima, te povećanja prihoda od koncesija. Budući da trgovačka društva u vlasništvu države u prethodnim godinama, kada im je ostavljena dobit za ulaganje i pokretanje investicija, nisu ostvarila potrebne rezultate, Vlada RH je odlučila povući dio dobiti trgovačkih društava i time povećati proračunske prihode u svrhu smanjivanja proračunskog manjka. Također, već tijekom ožujka očekuje se uplata prihoda od dobiti HNB-a.

Vlada RH odlučila je revidirati i neke od koncesijskih ugovora. U predstojećem razdoblju nastojat će se maksimizirati pojedini slučajevi dodjele koncesija, ali i samog širenja koncesijskog modela na druga područja. U tom smislu koncesije u kombinaciji s JPP projektima dodatno će doprinijeti rastu prihoda od naknada za koncesije. Očekuje se i bolja naplata koncesijskih dugovanja. Kako je većina predstečajnih nagodbi usmjerena obročnoj otplati preostalog duga u razdoblju od tri godine, pozitivan učinak u rastu prihoda za koncesije iznosi 10,1 milijuna kuna na godišnjoj razini. Ukupna naplata po osnovu koncesionara dužnika na godišnjoj razini može se očekivati u visini od 120 milijuna kuna. Također, tijekom 2014. godine u proceduru će se uputiti i prijedlog akta Vlade RH kojim će se naložiti izmjene koncesijskih koeficijenata, a na način da se povećaju naknade kroz izmjene zakona, podzakonskih akata, odnosno pravilnika.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada novim planom za 2014. godinu planirani su na razini od 3,6 milijardi kuna i nisu se značajnije mijenjali u odnosu na prvotno planirane.

Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija

Prihode od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihode od donacija planiraju sami korisnici. Ovi prihodi novim planom za 2014. godinu planirani su u iznosu od 71,4 milijuna kuna i ne mijenjaju se značajnije u odnosu na iznos planiran originalnim proračunom.

Kazne, upravne mjere i ostali prihodi

Prihodi od kazni, upravnih mjera i ostalih prihoda novim planom za 2014. godinu iznose 599,7 milijuna kuna i povećavaju se za 42,6 milijuna kuna u odnosu na prvotni plan zbog novog oblika naplate prekršajnih kazni.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine se novim planom za 2014. godinu povećavaju se za 50 milijuna kuna u odnosu na usvojeni proračun i iznose 315,5 milijuna kuna. Povećanje se odnosi na strateške zalihe koje je planirala Hrvatska agencija za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata.

Tablica 2. Prihodi državnog proračuna za 2014. godinu

(milijuni HRK)	Plan 2014.	Povećanje / smanjenje	Novi plan 2014.	Indeks
PRIHODI POSLOVANJA	112.819	3.930	116.749	103,5
1. Prihodi od poreza	63.939	-300	63.639	99,5
Porez na dohodak	1.373	-3	1.369	99,8
Porez na dobit	5.793	-103	5.689	98,2
Porezi na imovinu	445	12	458	102,8
Porezi na robu i usluge	55.910	-176	55.734	99,7
- Porez na dodanu vrijednost	42.541	-576	41.965	98,6
- Porez na promet	137	-1	136	99,5
- Posebni porezi i trošarine	11.930	111	12.041	100,9
- Ostali porezi na robu i usluge	526	-16	510	97,0
- Porez na dobitke od igara na sreći i ostali porezi od igara na sreću	37	-9	28	76,0
- Naknade za priređivanje igara na sreću	738	316	1.054	142,8
Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	419	-30	389	92,8
2. Doprinosi	38.115	3.741	41.855	109,8
3. Pomoći	4.507	-201	4.306	95,5
4. Prihodi od imovine	2.046	650	2.696	131,8
Prihodi od financijske imovine	1.037	500	1.537	148,2
Prihodi od nefinancijske imovine	977	149	1.125	115,2
Prihodi od kamata za dane zajmove	32	2	34	105,0
5. Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	3.584	-2	3.582	99,9
6. Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija	71	0	71	100,0
7. Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	557	43	600	107,7
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	266	50	316	118,8
1. Prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine	22	0	22	100,0
2. Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	242	0	242	100,0
3. Prihodi od prodaje proizvedene katkotrajne imovine	2	50	52	3.411,3
UKUPNI PRIHODI PRORAČUNA	113.084	3.980	117.064	103,5

Izvor: Ministarstvo financija

4. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2014. godinu ukupni rashodi povećavaju se sa 130,5 milijardi kuna na 130,7 milijardi kuna, odnosno za 103,3 milijuna kuna. Međutim, ukupni rashodi stvarno se smanjuju za 146,7 milijuna kuna s obzirom da je u njihovoj strukturi izvršeno smanjenje rashoda kod svih proračunskih korisnika za 3,6 milijardi kuna, ali se istovremeno izvršilo i povećanje određenih rashoda za 3,7 milijardi kuna.

U navedenom smanjenju od 3,6 milijardi kuna najveća smanjenja rashoda planirana su kod sljedećih proračunskih korisnika:

- Ministarstvo zdravlja - 805,5 milijuna kuna
- Ministarstvo financija - 760,8 milijuna kuna
- Ministarstvo poljoprivrede - 409,3 milijuna kuna
- Ministarstvo obrane - 241,8 milijuna kuna
- Ministarstvo gospodarstva - 220,0 milijuna kuna
- Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture - 194,2 milijuna kuna
- Ministarstvo unutarnjih poslova - 177,2 milijuna kuna
- Ministarstvo pravosuđa - 159,2 milijuna kuna
- Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava - 120,3 milijuna kuna
- Ministarstvo poduzetništva i obrta - 97,6 milijuna kuna
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta - 89,4 milijuna kuna

Navedeno povećanje rashoda u ukupnom iznosu od 3,7 milijardi kuna izvršeno je na sljedećim rashodima:

- za sanaciju zdravstvenih ustanova - 3,2 milijarde kuna
- za sanaciju Studentskog centra Zagreb - 31,0 milijuna kuna
- za nedostajuća sredstva za mirovine - 232,6 milijuna kuna
- za naknade nezaposlenima - 100,0 milijuna kuna (međutim ukupno povećanje iznosi 321,8 milijuna kuna, ali preostalih 221,8 milijuna kuna je osigurano preraspodjelom sa drugih pozicija Ministarstva rada i mirovinskoga sustava)
- za obaveze iz ranijih godina prema brodarima - 100,0 milijuna kuna
- za naknadu za štete uzrokovane elementarnim nepogodama - 20,0 milijuna kuna

4.1. Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji

Tablica 3. Rashodi državnog proračuna

(milijuni HRK)	Plan 2014.	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan 2014.	Indeks
UKUPNO	130.548	103	130.651	100,1
3 Rashodi poslovanja	127.562	523	128.086	100,4
31 Rashodi za zaposlene	21.421	-108	21.313	99,5
32 Materijalni rashodi	8.805	-752	8.053	91,5
34 Financijski rashodi	11.592	-308	11.284	97,3
35 Subvencije	6.243	-615	5.628	90,1
36 Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	9.207	-305	8.902	96,7
37 Naknade građ.i kućan.na tem.osig.i dr. naknade	64.264	2.969	67.233	104,6
38 Ostali rashodi	6.030	-357	5.673	94,1
4 Rashodi (za nabavu nefinancijske imovine)	2.986	-420	2.566	85,9

Izvor: Ministarstvo financija

Rashodi poslovanja

Rashodi poslovanja iznose 128,1 milijardu kuna. Od ukupnih rashoda poslovanja najveći dio odnosi se na:

- naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u iznosu od 67,2 milijarde kuna
- rashode za zaposlene u iznosu od 21,3 milijarde kuna
- financijske rashode u iznosu od 11,3 milijarde kuna

Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene izmjenama i dopunama državnog proračuna smanjuju se za 108,2 milijuna kuna i to kao posljedica smanjenja u iznosu od 358,4 milijuna kuna, ali i istovremenog povećanja od 249,9 milijuna kuna.

Smanjenje je posljedica provedbe sljedećih mjera:

- ukidanje dodatka 4, 8 i 10% na vjernost službi
- smanjenje plaća dužnosnika za 6%

Uz navedene mjere dio ovog smanjenja rezultat je očekivanog odlaska dijela državnih i javnih službenika u mirovinu te smanjenog novog zapošljavanja. Međutim, istovremeno su za 249,9 milijuna kuna povećani rashodi po osnovu doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje zbog povećane stope izdvajanja sa 13% na 15%. Važno je istaknuti kako u ovo smanjenje nije uključeno smanjenje rashoda za zaposlene u zdravstvenim ustanovama planirano u iznosu od 180,0 milijuna kuna koji se isplaćuju preko Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, skupine računa 37 Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade, odnosno nakon povećanja zdravstvenog doprinosa za 130,0 milijuna kuna, stvarno smanjenje je 50,0 milijuna kuna. Dakle, rashodi za zaposlene planiraju se smanjiti za 538,4 milijuna kuna, uz istovremeno povećanje za zdravstveni doprinos od 379,9 milijuna kuna čime stvarno smanjenje rashoda za zaposlene iznosi 158,5 milijuna kuna.

Materijalni rashodi

Materijalni rashodi uključuju naknade troškova zaposlenima, rashode za tekuće i investicijsko održavanje, uredski materijal, energiju, usluge i drugo. Ovi rashodi smanjuju se za ukupno

751,7 milijuna kuna, odnosno 8,5%. Smanjenja su provedena na većini kategorija materijalnih rashoda od čega najvećim dijelom na rashodima za usluge (462,8 milijuna kuna) i rashodima za materijal i energiju (180,4 milijuna kuna).

Financijski rashodi

Financijski rashodi smanjuju se za 308,2 milijuna na ime kamata za primljene kredite i zajmove. Navedeno smanjenje rezultat je očekivanog značajnog smanjenja razine zaduživanja uslijed smanjenih potreba za financiranjem planiranog deficita. Naime, samo se po osnovi planiranog prijenosa sredstava iz II. mirovinskog stupa u I. stup očekuje priljev u ovoj godini od oko 2,8 milijardi kuna.

Subvencije

Rashodi za subvencije smanjuju se za 615,5 milijuna kuna od čega najvećim dijelom u iznosu od 172,4 milijuna kuna kod Ministarstva gospodarstva koje je promijenilo dinamiku isplate, zatim 150,0 milijuna kuna kod Ministarstva financija po osnovi smanjenja programa povlaštenog financiranja po kreditnim programima HBOR-a, 112,9 milijuna kuna kod Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture najvećim dijelom na poticajima željezničkom prijevozu i 48,8 milijuna kuna kod Ministarstva poljoprivrede.

Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države

Ovi rashodi smanjuju se za 305,0 milijuna kuna, ali važno je naglasiti da je smanjenje postignuto usporavanjem izvršavanja utvrđenih programa, a ne njihovim ukidanjem. Naime, nakon provedene analize stanja uočena je drugačija dinamika realizacije kapitalnih projekata financiranih iz prepristupnih fondova Europske unije od planirane te su stoga korigirane ranije planirane veličine.

Naknade građanima i kućanstvima

Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade povećavaju se za 3,0 milijardi kuna. Međutim, na ovoj skupini rashoda ostvarena su povećanja u iznosu od 3,6 milijardi kuna i to:

- 3,2 milijarde kuna na stavkama Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje radi daljnje provedbe sanacije zdravstvenih ustanova
- 232,6 milijuna kuna za nedostajuća sredstva za mirovine
- 100,0 milijuna kuna za naknade za nezaposlene (međutim ukupno povećanje iznosi 321,8 milijuna kuna, ali preostalih 221,8 milijuna kuna je osigurano preraspodjelom sa drugih pozicija Ministarstva rada i mirovinskoga sustava)

Uz ova povećanja na ovoj skupini rashoda ostvarene su i određene uštede prvenstveno na pozicijama Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (naknade za bolovanja, redovan porodiljni dopust, zdravstvena zaštita obveznog zdravstvenog osiguranja te rashodima za zaposlene zdravstvenih ustanova).

Ostali rashodi

Ostali rashodi smanjuju se za 357,3 milijuna kuna. Najveće smanjenje od 165,6 milijuna kuna odnosi se na Ministarstvo poljoprivrede i to prvenstveno zbog smanjenja tekućih donacija i kapitalnih pomoći, zatim 54,0 milijuna kuna kod Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture te 42,6 milijuna kuna kod Ministarstva poduzetništva i obrta.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine smanjuju se za 420,2 milijuna kuna, odnosno 14,1% prvenstveno zbog usporavanja kapitalnih investicija u izgradnju.

Tablica 4. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

(milijuni HRK)	Plan 2014.	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan 2014.	Indeks
4 Rashodi (za nabavu nefinancijske imovine)	2.986	-420	2.566	85,9
41 Rashodi za nabavu neproizvedene imovine	180	-7	173	96,2
42 Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imov.	2.391	-352	2.040	85,3
43 Rashodi za nabavu pl.metala i ost.pohr.vrijednos.	3	0	3	91,7
44 Strateške zalihe	174	0	174	99,9
45 Rashodi za dodatna ulaganja na nefinan. imovini	237	-61	176	74,2

Izvor: Ministarstvo financija

4.2. Obrazloženje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji

Sa ciljem povećanja transparentnosti korištenja proračunskih sredstava u nastavku se u okviru obrazloženja rashoda državnog proračuna, daje i prikaz rashoda po funkcijskoj klasifikaciji.

Većina rashoda državnog proračuna gledano kroz funkcijsku klasifikaciju, odnosno prema svojoj namjeni, se smanjuje u ukupnom iznosu od 2,6 milijardi kuna i to prvenstveno za:

- ekonomske poslove u iznosu od 1,0 milijardi kuna zbog smanjenja rashoda za zaposlene i smanjenja rashoda za subvencije kod Ministarstva gospodarstva, Ministarstva financija, Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture i Ministarstva poljoprivrede
- opće javne usluge u iznosu od 728,4 milijuna kuna na ime kamata za primljene kredite i zajmove zbog očekivanog značajnog smanjenja razine zaduživanja uslijed smanjenih potreba za financiranjem planiranog deficita
- javni red i sigurnost u iznosu od 331,1 milijun kuna
- obranu u iznosu od 241,8 milijuna kuna

Rashodi za ostale namjene koje uključuju obrazovanje, usluge unapređenja stanovanja i zajednice, rekreaciju, kulturu i religiju te zaštitu okoliša se također smanjuju i to u ukupnom iznosu od 250,1 milijun kuna.

Međutim, istovremeno se rashodi povećavaju za 2,7 milijardi kuna i to za:

- zdravstvo u iznosu od 2,6 milijardi kuna zbog daljnje provedbe sanacije zdravstvenih ustanova i
- socijalnu zaštitu u iznosu od 91,2 milijuna kuna zbog povećanja rashoda za indeksaciju mirovina i naknade za nezaposlene

Tablica 5. Rashodi državnog proračuna po funkcijskoj klasifikaciji

(milijuni HRK)	Plan 2014.	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan 2014.	Indeks
UKUPNO	130.548	103	130.651	100,1
01 Opće javne usluge	22.219	-728	21.490	96,7
02 Obrana	4.521	-242	4.279	94,7
03 Javni red i sigurnost	7.571	-331	7.240	95,6
04 Ekonomski poslovi	14.674	-1.041	13.633	92,9
05 Zaštita okoliša	638	-32	606	95,0
06 Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	1.624	-138	1.485	91,5
07 Zdravstvo	19.217	2.605	21.822	113,6
08 Rekreacija, kultura i religija	1.819	-32	1.787	98,2
09 Obrazovanje	10.416	-48	10.369	99,5
10 Socijalna zaštita	47.850	91	47.941	100,2

Izvor: Ministarstvo financija

5. UKUPNI MANJAK DRŽAVNOG PRORAČUNA

Slijedom ukupno planiranih prihoda u iznosu od 117,1 milijardu kuna te ukupno planiranih rashoda u iznosu od 130,7 milijardi kuna, manjak državnog proračuna za 2014. godinu iznosit će 13,6 milijardi kuna ili 4,1% bruto domaćeg proizvoda.

Tablica 6.: Ukupni manjak državnog proračuna

<i>mil. HRK</i>	Plan 2014.	Povećanje/ smanjenje	Novi plan 2014.	Indeks
Prihodi (6+7)	113.084	3.980	117.064	103,5
Prihodi poslovanja (6)	112.819	3.930	116.749	103,5
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine (7)	266	50	316	118,8
Rashodi (3+4)	130.548	103	130.651	100,1
Rashodi poslovanja (3)	127.562	522	128.084	100,4
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (4)	2.986	-419	2.567	86,0
Ukupni manjak/višak	-17.464	3.877	-13.587	
<i>% BDP-a</i>	<i>-5,2</i>		<i>-4,1</i>	

Izvor: Ministarstvo financija

6. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA

Planirani manjak državnog proračuna financirat će se razlikom ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja te ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova.

Ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja novim planom za 2014. godinu planirani su u iznosu od 35,6 milijardi kuna. U isto vrijeme, ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova planiraju se na razini od 25,6 milijardi kuna.

U strukturi primitaka od financijske imovine i zaduživanja najveći dio u iznosu od 21,4 milijarde kuna ili 60,1% čine primici od izdanih vrijednosnih papira, što se odnosi na financiranje putem obveznica na inozemnom financijskom tržištu u iznosu od 7,7 milijardi kuna te obveznica na domaćem financijskom tržištu u iznosu od 12,1 milijardu kuna. Primici od zaduživanja kreditima i zajmovima na domaćem i inozemnom financijskom tržištu čine najveći dio preostalog iznosa ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja za 2014. godinu te se planiraju u iznosu od 12,1 milijardu kuna. Primici od prodaje dionica i udjela u glavnici iznose 2,0 milijardi kuna. Preostali dio primitaka čine primljene otplate (povrati) glavnice danih zajmova u iznosu od 80,5 milijuna kuna.

U strukturi izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova najveći dio od 13,8 milijardi kuna ili 53,9% imaju izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova. Najveći dio preostalog iznosa ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova odnosi se na izdatke za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire u ukupnom iznosu od 8,8 milijardi kuna. Preostali dio ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova odnosi se na izdatke za dane zajmove te izdatke za dionice i udjele u glavnici. Izdaci za dane zajmove su planirani u iznosu od 1,7 milijardi kuna, dok su izdaci za dionice i udjele u glavnici planirani u iznosu od 1,2 milijarde kuna.

Zatvarajuća stavka između ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja te ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova te ukupnog manjka proračuna jesu promjena u stanju depozita u iznosu od 9,8 milijardi kuna te planirani prijenos depozita u 2015. godinu u iznosu od 6,2 milijarde kuna.

Tablica 7. Ukupni prihodi, rashodi i financiranje državnog proračuna

(milijuni HRK)	Plan 2014.	Povećanje/ smanjenje	Novi plan 2014.	Indeks
PRIHODI POSLOVANJA	112.819	3.930	116.749	103,5
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	266	50	316	118,8
RASHODI POSLOVANJA	127.562	522	128.084	100,4
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	2.986	-419	2.567	86,0
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	-17.464	3.877	-13.587	77,8
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	42.635	-7.032	35.603	83,5
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	25.171	390	25.561	101,6
PROMJENA U STANJU DEPOZITA	0	9.746	9.746	
PLANIRANI PRIJENOS DEPOZITA U 2015. GODINU	0	-6.200	-6.200	
NETO FINANCIRANJE	17.464	-3.877	13.587	77,8

Izvor: Ministarstvo financija

7. IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI

Na razini izvanproračunskih korisnika svoj prvotni plan za 2014. godinu mijenjaju dva korisnika, a to su Hrvatske vode (HV) i Hrvatske ceste (HC). Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (FZOEU), Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (DAB) i Centar za restrukturiranje i prodaju (CERP) nemaju izmjena u svojem planu za 2014. godinu.

Prihodi poslovanja izvanproračunskih korisnika novim planom za 2014. godinu planirani su u iznosu od 6,4 milijarde kuna, što je smanjenje u odnosu na prvotni plan od 4,8 milijuna kuna. Ovo smanjenje odnosi se na Hrvatske vode. U strukturi prihoda poslovanja svih izvanproračunskih korisnika, najznačajniji izvor predstavljaju prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu od 3,1 milijarde kuna, a isti bilježe povećanje u odnosu na prvotni plan za 209 milijuna kuna. Pritom se najveći dio ovih prihoda odnosi na prihode vodnog gospodarstva Hrvatskih voda, odnosno najveće povećanje bilježi stavka naknada za korištenje voda. Sljedeća po veličini stavka su pomoći, a planirane su u iznosu od 2,5 milijardi kuna ili 190,5 milijuna kuna manje u odnosu na prvotni plan. Najveći dio ukupnih pomoći otpada na kapitalne pomoći iz državnog proračuna Hrvatskim cestama. Slijede prihodi od imovine, pri čemu najveći dio čine ostali prihodi od financijske imovine kod DAB-a. Prihodi od imovine svih izvanproračunskih korisnika su novim planom utvrđeni u iznosu od 706,9 milijuna kuna ili 2,5 milijuna kuna više u odnosu na prvotni plan za 2014. Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija novim planom za 2014. godinu iznose 87,4 milijuna kuna, što je za 25,7 milijuna kuna manje od prvotnog plana. Preostali dio prihoda poslovanja odnosi se na kazne, upravne mjere i ostale prihode koji iznose 1,5 milijuna kuna i taj iznos jednak je prvotnom planu.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine novim planom za 2014. godinu iznose 100 tisuća kuna, što je jednako prvotnom planu.

Rashodi poslovanja izvanproračunskih korisnika novim planom za 2014. godinu planirani su u iznosu od 4,9 milijardi kuna, što je za 103,3 milijuna kuna manje u odnosu na prethodni plan. Najveće rashode poslovanja u iznosu od 1,9 milijardi kuna bilježe Hrvatske ceste. U strukturi rashoda poslovanja svih izvanproračunskih korisnika najveći dio se odnosi na materijalne rashode, koji su smanjeni za 77,3 milijuna kuna, odnosno iznose 2,7 milijardi kuna. Najveće materijalne rashode bilježe Hrvatske ceste i oni se u najvećem dijelu odnose na usluge tekućeg i investicijskog održavanja. Drugo mjesto u strukturi ukupnih rashoda poslovanja izvanproračunskih korisnika zauzimaju financijski rashodi koji su smanjeni za 7,3 milijuna kuna u odnosu na prvotni plan te iznose 771,8 milijuna kuna. Navedeno smanjenje financijskih rashoda je zabilježeno kod Hrvatskih voda i to najvećim dijelom na poziciji kamata za primljene kredite i zajmove. Ostali rashodi izvanproračunskih korisnika novim planom bilježe iznos od 668,2 milijuna kuna, što čini smanjenje od 110,3 milijuna kuna. U ostalim rashodima izvanproračunskih korisnika najveći dio čine kapitalne pomoći Hrvatskih voda. Smanjenje u odnosu na prvotni plan bilježe jedino Hrvatske ceste na kategoriji kapitalnih donacija. Slijede rashodi za zaposlene u planiranom iznosu od 277,1 milijun kuna, čime bilježe smanjenje u odnosu na prvotni plan za 11,1 milijun kuna. Rashodi za pomoći iznose 428,9 milijuna kuna te se u odnosu na prvotni plan smanjuju za 102,6 milijuna kuna. Rashodi za subvencije se zadržavaju na istoj razini od 20,2 milijuna kuna, kao i rashodi za naknade građanima i kućanstvima na razini od 50,2 milijuna kuna.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine izvanproračunskih korisnika novim planom za 2014. godinu smanjeni su za 181,4 milijuna kuna te iznose 2,9 milijardi kuna. Smanjenje se bilježi kod Hrvatskih cesta u dijelu ulaganja u državne ceste po programima dok se smanjenje kod Hrvatskih voda odnosi prvenstveno na kategoriju ostalih građevinskih objekata u dijelu programa investicijskih aktivnosti.

Slijedom ukupno planiranih prihoda u iznosu od 6,4 milijarde kuna i ukupno planiranih rashoda u iznosu od 7,8 milijardi kuna, planirani manjak izvanproračunskih korisnika je smanjen za 280 milijuna kuna odnosno s 1,7 na 1,4 milijarde kuna.

8. PROCJENA UKUPNOG MANJKA KONSOLIDIRANE OPĆE DRŽAVE

Ukupni manjak proračuna opće države u 2014. godini iznosit će 4,5% bruto domaćeg proizvoda, što je 1,3 postotna boda niže u odnosu na prvotni plan. Pritom najznačajniji doprinos dat će državni proračun koji bilježi razinu manjka od 4,1% BDP-a, dok će izvanproračunski korisnici bilježiti ukupni manjak na razini od 0,4% BDP-a. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imat će uravnotežen proračun.

Tablica 8.: Procjena ukupnog manjka/viška konsolidirane opće države

% BDP-a	Plan 2014.	Novi plan 2014.
Ukupni manjak/višak, državni proračun	-5,2	-4,1
Ukupni manjak/višak, izvanproračunski korisnici	-0,5	-0,4
Ukupni manjak/višak, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	0,0	0,0
Ukupni manjak/višak proračuna opće države	-5,8	-4,5

Izvor: Ministarstvo financija

Sukladno planiranom manjku proračuna konsolidirane opće države, odnosno planovima za financiranjem u 2014. godini, očekuje se da će javni dug na kraju 2014. godine iznositi 69,5% BDP-a.